

“เราจะผ่านวิกฤตไปด้วยกัน”: การโน้มน้าวใจในปริศนาการแถลงข่าว สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19)

วิภาดา รัตนดิลก ณ ภูเก็ต

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้กลวิธีทางภาษาเพื่อโน้มน้าวใจในปริศนาการแถลงข่าวสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ของศูนย์บริหารสถานการณ์ การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) โดยอาศัยแนวคิดการโน้มน้าวใจ เก็บข้อมูลจากการแถลงข่าวสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ของศูนย์ฯ ดังกล่าว ตั้งแต่วันที่ 26 มีนาคม 2563 - 30 เมษายน 2563

คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ประเทศไทย

wipada_naphuket@hotmail.com

บทความวิจัย

รับบทความ: 12 พฤศจิกายน 2563

แก้ไขบทความ: 23 ธันวาคม 2563

ตอบรับ: 12 มกราคม 2564

ผลการวิจัยพบการใช้กลวิธีทางภาษาเพื่อโน้มน้าวใจ ได้แก่ การใช้คำเรียก การใช้คำศัพท์ การใช้มูลบท การใช้อุปลักษณ์ การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ การใช้สหพ การใช้ถ้อยคำเน้นย้ำ การใช้ประโยคที่สัมพันธ์กันแบบเหตุ-ผล การใช้ประโยคที่สัมพันธ์กันแบบเงื่อนไข และการใช้คำขวัญหรือสโลแกน กลวิธีทางภาษาเหล่านี้นำไปสู่การโน้มน้าวใจประชาชนให้หลอมรวมเป็นหนึ่งเดียวกัน ต้องเชื่อและปฏิบัติตามรัฐ เพื่อจะผ่านพ้นภาวะวิกฤตนี้ไปได้

คำสำคัญ กลวิธีทางภาษา การโน้มน้าวใจ ปริศนาการแถลงข่าว
ไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ภาวะวิกฤต

“We will get through this crisis together”: Persuasion in the Discourse of the News Conferences on the Situation of the Communicable Disease Coronavirus 2019 (COVID-19)

Wipada Rattanadilok Na Phuket

Abstract

The objective of this article is to study the use of the linguistic strategies of persuasion in the discourse of the news conferences on the situation of the Communicable Disease Coronavirus 2019 (COVID-19) of the Centre for the Administration of the Situation due to the Outbreak of the Communicable Disease Coronavirus 2019 (COVID-19) using the concept of persuasion. Data were collected from the news conferences on the situation of the Communicable Disease Coronavirus 2019 (COVID-19) of the Centre for the Administration of the Situation due to the Outbreak of the Communicable Disease Coronavirus 2019 (COVID-19) from March 26, 2020 to April 30, 2020.

The results revealed that the linguistic strategies of persuasion used in the news conferences included using address terms, lexical choices, presuppositions, metaphors, rhetorical questions, intertextuality, emphasis, cause-effect sentences, conditional sentences, and mottos or slogans. These language strategies can unite all people. In order to get through this crisis, people need to obey the government.

Keywords: Linguistic Strategies, Persuasion, Discourse of News Conferences, the Communicable Disease Coronavirus 2019 (COVID-19), Crisis

*Faculty of Humanities
Kasetsart University
Thailand*

wipada_naphuket@hotmail.com

Research Article

Received: 12 November 2020

Revised: 23 December 2020

Accepted: 12 January 2021

1. บทนำ

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19)¹ เป็นโรคติดต่ออุบัติใหม่หลังการยืนยันอย่างเป็นทางการว่าเกิดการระบาดของโรคในสาธารณรัฐประชาชนจีนเมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2562 เชื้อไวรัสดังกล่าว แพร่ระบาดไปยังประเทศต่างๆ ทั่วโลกอย่างรวดเร็ว พบผู้ติดเชื้อจำนวนหลายพันคนและเสียชีวิตจากการติดเชื้อกว่าร้อยละ ยี่สิบกว่านั้นยังพบว่าเชื้อไวรัสนี้สามารถแพร่จากมนุษย์สู่มนุษย์ได้ องค์การอนามัยโลก (World Health Organization; WHO) จึงประกาศให้สถานการณ์ดังกล่าวเป็นภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขระหว่างประเทศ (Public Health Emergency of International Concern; PHEIC)² เมื่อวันที่ 30 มกราคม 2563 (กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข, 2563ก)

สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสดังกล่าวทวีความรุนแรงมากขึ้น องค์การอนามัยโลกเปิดเผยข้อมูลตัวเลขผู้ติดเชื้อจำนวนกว่า 118,000 คน กระจายใน 114 ประเทศทั่วโลก มีผู้เสียชีวิตจากการติดเชื้อจำนวน 4,291 คน (ผู้จัดการออนไลน์, 2563) และประกาศยกระดับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) เป็นการระบาดใหญ่ (Pandemic) เมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2563 หลังการประกาศดังกล่าว รัฐบาลไทยจึงจัดตั้งศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2563 มีหน้าที่สำคัญดังปรากฏในคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 76/2563 เรื่องการจัดตั้งศูนย์ฯ ว่า

¹ องค์การอนามัยโลกระบุชื่อโรคที่เกิดจากไวรัสโคโรนาว่า “COVID-19” ย่อมาจาก “Coronavirus Disease 2019” หรือโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา สองพันสิบเก้า) เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2563

² องค์การอนามัยโลกเคยประกาศภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขระหว่างประเทศแล้ว 5 ครั้ง ได้แก่ ไข้หวัดใหญ่ H1N1 พ.ศ. 2552 โปลิโอ พ.ศ. 2557 อีโบล่า ในแอฟริกาตะวันตก พ.ศ. 2557 ซิกา พ.ศ. 2559 อีโบล่า ในประเทศคองโก พ.ศ. 2562

[...] เพื่อเป็นการยกระดับการบริหารจัดการสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคฯ ให้อยู่ในวงจำกัด ลดผลกระทบต่อภาวะสุขภาพของประชาชน เศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศ สร้างความตระหนักรู้เท่าทันและเตรียมความพร้อมในการรับมือกับการระบาดของโรคอย่างมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานสากล ตลอดจนประเมินสถานการณ์เพื่อการบังคับใช้กฎหมายให้ตรงกับความรุนแรงของปัญหา วางมาตรการป้องกัน ควบคุม และช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบอย่างเหมาะสม (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2563)

อย่างไรก็ตาม หลังการประกาศภาวะการระบาดใหญ่เพียง 14 วัน พบว่าเมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2563 มีผู้ติดเชื้อมากถึงจำนวน 478,331 คน กระจายใน 195 ประเทศทั่วโลก และมีผู้เสียชีวิตจากการติดเชื้อ จำนวน 21,524 คน (กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข, 2563ข) กระทรวงสาธารณสุข ประเทศไทยรายงานว่าวันเดียวกันนี้ ประเทศไทยพบผู้ติดเชื้อใหม่ จำนวน 107 คน ทำให้มีผู้ติดเชื้อสะสมในประเทศ จำนวน 934 คน (องค์การอนามัยโลก ประเทศไทย, 2563)

แม้จะมีมาตรการควบคุมโรค อาทิ การเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) ซึ่งเป็นวิธีหนึ่งที่ช่วยลดการระบาดของโรคที่เกิดจากการติดเชื้อทางเดินหายใจหรือจากการสัมผัสอื่นๆ ตามมาตรฐานสากล ทว่าก็ยังไม่สามารถรับมือกับวิกฤตการณ์ด้านสาธารณสุขนี้ได้ รัฐบาลไทยจึงประกาศใช้พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 หรือเรียกว่า พ.ร.ก.ฉุกเฉิน มีผลบังคับตั้งแต่วันที่ 26 มีนาคม 2563 - 30 เมษายน 2563 พร้อมแต่งตั้งนายแพทย์ทวีศิลป์ วิษณุโยธิน เป็นโฆษกศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) ตามคำสั่งของศูนย์ฯ ฉบับที่ 1/2563 ทำหน้าที่เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสถานการณ์

การแพร่ระบาดของโรคดังกล่าว (ศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019, 2563) ดังตัวอย่างส่วนหนึ่งของข้อความการแถลงข่าวต่อไปนี้

ตัวอย่าง (1) สถานการณ์วันนี้ ครับ ตัวเลขผู้ป่วยใหม่วันนี้ 3 หลัก เหมือนเดิมครบ 111 ราย นะครับ ซึ่งเป็นทำให้ผู้ป่วยยืนยันสะสม 200 ประทานโทษครับ 2,369 ราย หายป่วยไป 888 ราย นะครับ แล้วก็เสียชีวิตในวันนี้ คือ 30 รายนะครับ รวมสะสมแล้ว 30 ราย [...] ไปดูว่า ถ้าไม่ได้เกี่ยวข้องกับต่างประเทศ เป็นเรื่องเฉพาะภายในประเทศ บั๊จจัยอะไรที่มันเยอะที่สุด สนามมวยโงะ [...] แล้วสถานบันเทิงก็อีกกลุ่มก้อนนึงนะครับ นี่คือนี่ที่บอกให้เห็นว่า ศึกภายในศึกภายนอกมีทั้งสิ้นเลยนะครับ เชื้อโรคมันไม่มีพรมแดน ไม่มีขอบเขต ไม่มีช่วงเวลาที่เค้าจะทำงานไม่ทำงาน เพราะฉะนั้น เราต้องมาเรียนรู้จากสิ่งที่เราติดเชื้อหรือมีคนไข้ได้ป่วยนี้แหละครับที่จะบอกกับเรา

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 8 เมษายน 2563)

จากตัวอย่าง (1) จะเห็นว่าการแถลงข่าวมีลักษณะเป็นปริศนาหนึ่ง นอกจากนี้จะเป็นการใช้ภาษาในระดับสูงกว่าประโยค มีโครงสร้างและองค์ประกอบที่สัมพันธ์กันแล้ว เมื่อพิจารณาบริบทการใช้ภาษา ก็จะเห็นว่าปริศนาดังกล่าวเป็นภาษาเพื่อบรรลุเจตนาหรือวัตถุประสงค์บางประการ กล่าวคือ การแถลงข่าวนี้นี้มิได้เป็นเพียงการรายงานสถานการณ์ ให้ข้อมูล รายละเอียด หรือข้อเท็จจริงเท่านั้น ทว่ายังต้องการให้ประชาชนตระหนักเห็นความรุนแรงของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคฯ ผ่านการใช้อุปลักษณ์การต่อสู้ การทำศึกสงคราม ดังปรากฏข้อความว่า “[...] นี่คือนี่ที่บอกให้เห็นว่าศึกภายในศึกภายนอกมีทั้งสิ้นเลยนะครับ เชื้อโรคมันไม่มีพรมแดน ไม่มีขอบเขต ไม่มีช่วงเวลาที่เค้าจะทำงานไม่ทำงาน เพราะฉะนั้นเราต้องมาเรียนรู้จากสิ่งที่เราติดเชื้อหรือมีคนไข้ได้ป่วยนี้แหละครับที่จะบอกกับเรา” เป็นต้น

ด้วยเหตุนี้จึงน่าสนใจว่า ในภาวะวิกฤตเช่นนี้รัฐจะสื่อสารกับประชาชนผ่าน การแถลงข่าวสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) เพื่อควบคุมสถานการณ์ให้อยู่ในความปกติสุขได้อย่างไร รัฐจะสื่อสารกับประชาชน ให้ร่วมกันปฏิบัติตามสิ่งที่รัฐร้องขออย่างไร เนื่องจากสถานการณ์ขณะนี้ทำให้ประชาชน ส่วนใหญ่หวาดวิตก ไม่เพียงความหวาดกลัวการแพร่ระบาดของโรคเท่านั้น ทว่าการ ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน การร้องขอให้ประชาชนเว้นระยะห่างทางสังคมมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งนโยบาย “อยู่บ้าน หยุดเชื้อ เพื่อชาติ” ทำให้ประชาชนเกิดความ วิตกกังวลเรื่องเศรษฐกิจ รายได้ที่ลดลงอันเนื่องจากการลดจำนวนชั่วโมงการทำงาน กระทั่งการขาดรายได้จากการถูกเลิกจ้าง และการว่างงานอีกด้วย

อนึ่ง จากการทบทวนงานวิจัยทางภาษาศาสตร์ภาษาไทยที่ศึกษาเกี่ยวกับ สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) เบื้องต้นพบ เพียงงานของธนพล เอกพจน์ วิรัช วงศ์นิรันดร์วัฒนา และปานปั้น ปลั่งเจริญศรี (2563) เรื่อง [ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 คือ ศัตรู]: การศึกษาอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์ ของคนไทยตามแนวภาษาศาสตร์ปริชาณ เท่านั้น ดังนั้น การศึกษาการใช้กลวิธีทางภาษา เพื่อโน้มน้าวใจในบริบทการแถลงข่าวสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) นี้จึงน่าจะเป็นงานวิจัยหนึ่งที่ขยายขอบเขตการวิจัยเกี่ยวกับ ภาษาและสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคฯ ให้กว้างขวางออกไป รวมทั้งชี้ชวน ให้เห็นความสำคัญของภาษากับการอธิบายปรากฏการณ์ทางสังคมได้อีกทางหนึ่งด้วย

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการใช้กลวิธีทางภาษาเพื่อโน้มน้าวใจในบริบทการแถลงข่าว สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ของศูนย์ บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.)

3. ขอบเขตข้อมูลและวิธีดำเนินการวิจัย

ข้อมูลวิจัย ได้แก่ บทแถลงข่าวสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) ระหว่างวันที่ 26 มีนาคม 2563 - 30 เมษายน 2563 ซึ่งเป็นช่วงที่รัฐบาลประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินทุกเขตท้องที่ทั่วราชอาณาจักร โดยเก็บข้อมูลจากเว็บไซต์ www.youtube.com ช่องไทยคู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาล เฉพาะช่วงการแถลงข่าวภาษาไทยโดยนายแพทย์ทวีศิลป์ วิษณุโยธิน โฆษกศูนย์ฯ เท่านั้น ไม่รวมช่วงการตอบคำถามและช่วงแถลงข่าวภาษาอังกฤษ ได้บทแถลงข่าวทั้งสิ้น จำนวน 36 ตัวบท ความยาวเฉลี่ยตัวบทละ 49.36 นาที จากนั้นผู้วิจัยจึงถ่ายถอดบทแถลงข่าววิเคราะห์ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยอาศัยแนวคิดการโน้มน้าวใจเป็นแนวคิดสำคัญ สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

4. แนวคิดการโน้มน้าวใจ

การศึกษาปริจเฉทการแถลงข่าวสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) นี้ มุ่งศึกษาการใช้กลวิธีทางภาษาเพื่อการโน้มน้าวใจเป็นสำคัญ ผู้วิจัยจึงได้ทบทวนแนวคิดเกี่ยวกับการโน้มน้าวใจ มีรายละเอียดต่อไปนี้

การโน้มน้าวใจ

เมื่อมนุษย์สื่อสารกัน การโน้มน้าวใจอาจเกิดขึ้นหรือเป็นส่วนหนึ่งของการสื่อสารนั้นได้เสมอ

วิลเฮล์ม ดิลเธย์ นักปรัชญาชาวเยอรมันกล่าวว่า หากมนุษย์เข้าใจทุกสิ่งทุกอย่างในทางเดียวกันเสียหมดแล้ว ก็จะไม่มีความเห็นใดที่จะสื่อสารกันได้เลย ทว่า ในความเป็นจริงแล้ว มนุษย์ยังคงต้องสื่อสารกัน เมื่อเกิดการสื่อสารก็จะใช้การโน้มน้าวใจเป็นส่วนหนึ่งของการสื่อสารนั้นด้วย ไม่ว่าจะเป็นการสัญญาการแสดงความไม่พอใจ

การขอโทษ การรับประกัน มนุษย์ก็ยังคงมุ่งมั่นที่จะโน้มน้าวให้ผู้อื่นไว้วางใจ เชื่อคำพูดของตน (O'Shaughnessy & O'Shaughnessy, 2004)

การโน้มน้าวใจเป็นปรากฏการณ์ทางสังคม (van Dijk, 2006 cited in Pelclová & Lu, 2018) ประกอบด้วยปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้กระทำทางสังคม 2 ฝ่ายด้วยกัน ฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ส่งสารเพื่อโน้มน้าวใจ อีกฝ่ายหนึ่งเป็นผู้รับสารซึ่งเป็นเป้าหมายของการโน้มน้าวใจนั้น

การโน้มน้าวใจเป็นกระบวนการในการพยายามแก้ไข ปรับเปลี่ยน หรือเปลี่ยนแปลง ค่านิยม ความต้องการ ความเชื่อ และการกระทำของผู้อื่น ผู้โน้มน้าวใจมีเจตนามุ่งหมายที่จะมีอิทธิพลต่อผู้ที่ตนต้องการโน้มน้าว มุ่งหวังให้ผู้ถูกโน้มน้าวแก้ไข ปรับเปลี่ยน หรือเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ตนต้องการ (O'Shaughnessy & O'Shaughnessy, 2004) อย่างไรก็ตาม ผู้ถูกโน้มน้าวใจยังมีทางเลือกกว่าจะกระทำหรือไม่กระทำในสิ่งที่ผู้โน้มน้าวใจต้องการ ทางเลือกนี้เองเป็นสิ่งสำคัญในการจำแนกความแตกต่างระหว่างการโน้มน้าวใจกับการบีบบังคับ (ณัฐสุธาดา วิจิตรจามรี, 2556, น. 6)

โรเจอร์ (Rogers, 2007, pp. 6-11 อ้างถึงใน ณัฐสุธาดา วิจิตรจามรี, 2556, น. 9-12) กล่าวว่าวัตถุประสงค์ของการโน้มน้าวใจ คือ การเปลี่ยนแปลงความเชื่อ ทักษะ ค่านิยม และพฤติกรรม การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนี้เองเป็นการเปลี่ยนแปลงในระดับที่ยากกว่าสิ่งอื่น

จากแนวคิดการโน้มน้าวใจที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจะใช้แนวคิดนี้เป็นกรอบในการศึกษาการใช้กลวิธีทางภาษาเพื่อโน้มน้าวใจในบริบทการแถลงข่าวสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) เพื่อตอบคำถามว่ารัฐโน้มน้าวใจประชาชนให้เชื่อและปฏิบัติตามสิ่งที่รัฐมุ่งหวังได้อย่างไร

การศึกษาเกี่ยวกับการโน้มน้าวใจ

การโน้มน้าวใจเป็นแนวคิดหนึ่งที่มีความสนใจจากหลายศาสตร์ สาขาวิชา โดยเฉพาะทางนิเทศศาสตร์ อาทิ อัญชลี ถิรเนตร (2543) ศึกษากลยุทธ์การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจในหลักคำสอนของพระพุทธเจ้า ฉัตรชัย ประทีปนำชัย (2548) ศึกษาการตระหนักรู้ทัศนคติของผู้รับสาร และผลจากการโน้มน้าวใจของโฆษณาส่งเสริมสังคม กนกวรรณ พงศ์วิไลทรัพย์ (2551) ศึกษายุทธวิธีการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ศิริพรรณ กิจก้องเจริญ (2551) ศึกษาเนื้อหาสาระเกี่ยวกับความงามและผลในการโน้มน้าวใจที่นำเสนอทางเว็บบล็อกและเว็บไซต์ และศิริเพ็ญ เกษตรศิริกุล (2555) ศึกษาสารเพื่อการโน้มน้าวใจ และผลกระทบต่อการตัดสินใจเข้าร่วมธุรกิจขายตรง

ส่วนงานวิจัยทางภาษาศาสตร์ก็ได้้นำแนวคิดการโน้มน้าวใจมาศึกษาเช่นกัน อาทิ สุชาติ พิบูลย์วงศ์ (2547) ศึกษาองค์ประกอบกับกลวิธีการโน้มน้าวใจในบริบทการเขียนของพระพยอมกัลยาโณ วัลลภา จิระติกาล (2550) ศึกษาการใช้ภาษาโน้มน้าวใจในโฆษณาเครื่องสำอางสำหรับผู้ชายในนิตยสารผู้ชายปี พ.ศ. 2549 สุทธาทิพย์ อร่ามศักดิ์ (2551) ศึกษากลวิธีการเขียนเพื่อโน้มน้าวใจในคอลัมน์หมวดแฟชั่นในนิตยสาร SPICY พ.ศ. 2519 นพวัฒน์ สุวรรณช้าง (2553) ศึกษาการใช้ภาษาโน้มน้าวใจในบทโฆษณาในนิตยสารสุขภาพ สุขภาพ กรังรัมย์ (2555) ศึกษากลวิธีการโน้มน้าวใจในการปราศรัยหาเสียงเลือกตั้งทั่วไป ปี พ.ศ. 2554 ของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรและนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ และแกมกาญจน์ พิทักษ์วงศ์ (2560) ศึกษาบริบทการพูดของมัคทายกในวัดพระอารามหลวง จังหวัดนครปฐม: องค์ประกอบการสื่อสารและกลวิธีทางภาษาในการโน้มน้าวใจ

นอกจากนี้ จากการสำรวจงานวิจัยต่างประเทศเบื้องต้นพบงานวิจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องกับประเด็นวิจัยโดยตรง ได้แก่ งานวิจัยของอิกบาล และคณะ (Igbal et.al, 2020) ศึกษาเรื่อง Persuasive Power Concerning COVID-19 Employed by Premier Imran Khan: A Socio- Political Discourse Analysis งานวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็น

การวิเคราะห์ทางภาษาศาสตร์ที่ได้้นำแนวความคิดการโน้มน้าวใจมาศึกษา คำปราศรัยเกี่ยวกับสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของอิมราน ข่าน (Imran Khan) นายกรัฐมนตรีปากีสถาน ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าภาษาที่ใช้ในการปราศรัยสามารถโน้มน้าวใจประชาชนในปากีสถานให้เชื่อมั่นและปฏิบัติตามคำแนะนำของรัฐบาลได้

จากตัวอย่างงานเหล่านี้จะเห็นว่าการโน้มน้าวใจเกิดได้ทั้งบริเฉตภาษาพูดและบริเฉตภาษาเขียนโดยมักเป็นระดับมวลชน อาทิ กลุ่มธุรกิจเชิงพาณิชย์ กลุ่มการเมือง กลุ่มศาสนา งานทางนิเทศศาสตร์อาจเน้นการวิเคราะห์เนื้อหา ส่วนงานทางภาษาศาสตร์มักจะแสดงให้เห็นว่าภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งของการโน้มน้าวใจซึ่งจะเป็นแนวทางการวิเคราะห์งานวิจัยนี้ด้วย

5. ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ด้วยบทปริเฉตการแถลงข่าวสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) ปรากฏว่าปริเฉตดังกล่าวมิได้เป็นเพียงการแถลงข่าวเพื่อรายงานสถานการณ์ ให้ข้อมูล รายละเอียด หรือมุ่งชี้แจงข้อเท็จจริงแก่ผู้สื่อข่าวและประชาชนอันเป็นวัตถุประสงค์สำคัญของการแถลงข่าวเท่านั้น ทว่าการแถลงข่าวดังกล่าวนี้นี้ยังเป็นการสื่อสารสำคัญระหว่างรัฐกับประชาชนในการที่จะโน้มน้าวใจให้ประชาชนเชื่อและปฏิบัติตามสิ่งที่รัฐมุ่งหวัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาวะวิกฤตที่กำลังเกิดขึ้น ผลการวิจัยปรากฏกลวิธีทางภาษาเพื่อโน้มน้าวใจ ดังต่อไปนี้

1. **การใช้คำเรียก** เป็นการใช้คำเพื่อเรียกบุคคลที่จะปฏิสัมพันธ์กัน ในที่นี้ปรากฏ 2 ลักษณะสำคัญ คือ การใช้คำบ่งความสัมพันธ์กับการใช้คำแสดงการรวมกลุ่ม การใช้คำเรียกทั้งสองลักษณะนี้ สื่อความหมายถึงความเป็นพวกเรา เป็นพวกพ้อง

เดียวกัน ใช้โน้มน้าวใจประชาชนให้รู้สึกถึงความเป็นคนกลุ่มเดียวกัน ประสบปัญหาภัยพิบัติจากการแพร่ระบาดของโรคร่วมกัน ต้องร่วมกันฝ่าฟันปัญหาไปด้วยกัน กล่าวคือ

1.1 การใช้คำบ่งความสัมพันธ์ (Relational identification) ผลการวิจัย
พบว่า รัฐใช้คำเรียกญาติ (Kinship Terms) คำว่า “พี่น้อง” เป็นคำหลักที่ปรากฏมากที่สุด สื่อความหมายว่าคนไทยทุกคนเป็นพี่น้องกัน เป็นสายเลือดเดียวกัน

ตัวอย่าง (2) ก็ต้องใช้พื้นที่ในการที่จะดูแลพี่น้องคนไทยที่กลับมาจะครับ ... ก็จะมีการเชื่อมโยงระหว่างทางกระทรวงการต่างประเทศกับกระทรวงสาธารณสุข เพื่อที่จะหามาตรการดูแล

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 27 มีนาคม 2563)

ตัวอย่าง (3) สวัสดีครับ ท่านสื่อมวลชนแล้วก็พี่น้องประชาชนนะครับที่ติดตามทางข่าวนี้ครับ

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 28 มีนาคม 2563)

ตัวอย่าง (4) ขอชื่นชม พี่น้องประชาชนคนไทยทุกท่านนะครับที่ได้ร่วมกันสู้กับโควิดนี้มาตลอด

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 20 เมษายน 2563)

จากตัวอย่างเมื่อผู้แถลงข่าวซึ่งเป็นตัวแทนรัฐต้องการกล่าวถึงประชาชนจะปรากฏใช้คำเรียกประชาชนว่า “พี่น้องคนไทย” “พี่น้องประชาชน” และ “พี่น้องประชาชนคนไทย” เสมอ คำเหล่านี้ บ่งความสัมพันธ์ทางเครือญาติ เป็นพี่เป็นน้องกัน แสดงความเป็นพวกเดียวกัน นอกจากนี้ จากตัวอย่าง (2) และ (4) ยังปรากฏคำว่า “คนไทย” เพื่อเน้นย้ำการเป็นชาติเดียวกัน และจากตัวอย่าง (4) จะเห็นว่าปรากฏการใช้คำบอกจำนวน “ทุกท่าน” ดังข้อความ “พี่น้องประชาชนคนไทยทุกท่าน” เพื่อเน้นย้ำตัวผู้รับสาร

ในฐานะพี่น้องชาติเดียวกัน คำว่า “พี่น้อง” จึงเป็นการใช้คำบ่งความสัมพันธ์เพื่อโน้มน้าวใจให้ประชาชนทุกคนรวมใจกัน เป็นพี่เป็นน้องพวกเดียวกัน เกิดสำนึกร่วมของความเป็นชาติเดียวกัน

1.2 คำแสดงการรวมกลุ่ม (Collectivisation) ระบุความสัมพันธ์ความเป็นพวกเรา หรือพวกเดียวกัน ผลการวิจัยพบว่า รัฐใช้คำว่า “เรา” เป็นคำหลักที่ปรากฏมากที่สุด คำว่า “เรา” โน้มน้าวใจประชาชนให้รู้สึกหลอมรวมกับรัฐ เป็นพวกเป็นกลุ่มเดียวกัน ประสบปัญหาภัยพิบัติจากการแพร่ระบาดของโรคชงร่วมกัน ต้องร่วมมือร่วมใจกันฝ่าฟันปัญหา

ตัวอย่าง (5) เราจะช่วยชาติกัน
(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 31 มีนาคม 2563)

ตัวอย่าง (6) เราจะได้เรียนรู้ร่วมกัน
(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 1 เมษายน 2563)

ตัวอย่าง (7) ขอชื่นชมกับทางทีมที่ช่วยกันดูแลและก็ฝากทุกท่านที่กำลังเข้ามา
นะครับ ในยามวิกฤตนี้เราต้องการได้กำลังใจ เราต้องการได้ความรู้สึก
ที่ดีต่อกันนะครับ แล้วก็เราจะผ่านพ้นไปด้วยกันครับ
(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 5 เมษายน 2563)

จากตัวอย่าง (5)-(7) ปรากฏการใช้คำสรรพนาม “เรา” แสดงความเป็นพวกเดียวกันระหว่างรัฐกับประชาชน นอกจากนี้ บางครั้งอาจใช้คำสรรพนาม “เรา” เช่น “พี่น้องประชาชนเรา” “พี่น้องของเรา” “พี่น้องเรา” “ญาติเรา” “ญาติเราลูกหลานเรา” ดังตัวอย่าง (8)-(11)

ตัวอย่าง (8) กระบวนการต่างประเทศทุกๆ ที่นะครับในประเทศ ในทั่วโลก ซึ่งเรามีสถานทูตคอยดูแลพี่น้องประชาชนเราอยู่

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 4 เมษายน 2563)

ตัวอย่าง (9) อย่างไรก็ตามแต่ครับ ท่านเองเป็นญาติเรา เป็นพี่น้องของเราเข้ามา นะครับ จะได้รับการดูแลได้ดี ขออดทนสักนิดนะครับตรงนี้เราก็จะผ่านไปด้วยกันได้อย่างดีนะครับ

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 5 เมษายน 2563)

ตัวอย่าง (10) เพราะว่าจะมีพี่น้องเราที่กลับมาจากต่างประเทศ...เราพยายามดูแลลูกหลานคนไทยกันทุกคน

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 6 เมษายน 2563)

ตัวอย่าง (11) แต่อย่างไรก็ตามแต่ครับ ก็ต้องขอบอกกับคนไทยที่อยู่ในประเทศด้วย เหมือนกันว่า เขาก็เป็นญาติเราลูกหลานเราซึ่งจะต้องมีการดูแลพวกเขา ไปสร้างความรังเกียจรังอนแต่อย่างใดนะครับ

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 3 เมษายน 2563)

จากตัวอย่าง (8)-(11) การใช้คำว่า “พี่น้องประชาชนเรา” “พี่น้องของเรา” “พี่น้องเรา” “ญาติเรา” “ญาติเราลูกหลานเรา” ให้นุ่มนวลใจประชาชนให้รู้สึกเป็นกลุ่มก้อนเดียวกัน มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด “เรา” ทั้งหมดเป็นพี่น้อง เป็นญาติ เป็นลูกหลานกันทั้งสิ้น

2. การใช้คำศัพท์ คำศัพท์สามารถสื่อความคิดหรือมุมมองที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ (Fairclough, 1995, p. 27) ผลการวิจัยพบว่าการเน้นย้ำคำศัพท์ (overlexicalization) บางชุดคำศัพท์เป็นจำนวนมาก ทั้งการใช้คำเดิมซ้ำๆ และการใช้คำที่อยู่ในกลุ่ม

ความหมายเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน เป็นกลวิธีทางภาษาอย่างหนึ่งซึ่งช่วยในการโน้มน้าวใจได้ (Machin & Mayr, 2012, p. 37)

2.1 การใช้คำบอกผู้ทำร่วม เมื่อรัฐต้องการให้ประชาชนประพฤติปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่ประพฤติปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง มักใช้คำกริยาที่สื่อการกระทำหรือคำศัพท์อื่นๆ ปรากฏร่วมกับคำว่า “กัน” เพื่อบอกผู้ทำร่วม สื่อความหมายการรวมกลุ่มระหว่างรัฐกับประชาชน และยังมีนัยยะของการลดระยะห่างระหว่างรัฐกับประชาชนด้วย

ตัวอย่าง (12) กระบวนการนี้เป็นเรื่องที่ทางของเราทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการช่วยกันดูแลนะครับ

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 8 เมษายน 2563)

ตัวอย่าง (13) เราจะช่วยกันทำให้ทุกๆ คนที่ดูแลกันอยู่อย่างนี้กลับบ้านได้อย่างปลอดภัยกันทุกคนนะครับ

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 20 เมษายน 2563)

จากตัวอย่าง (12) และ (13) ปรากฏคำว่า “กัน” เพื่อบอกผู้ทำร่วม แสดงให้เห็นว่ามีผู้ทำกริยามากกว่าหนึ่งคนกระทำร่วมกัน รัฐกับประชาชนต้อง “ช่วยกัน” “ดูแลกัน” เพื่อ “ปลอดภัยกันทุกคน” เช่นเดียวกับที่ปรากฏในตัวอย่าง (4) - (7) และตัวอย่าง (9) ที่ผ่านมามีการใช้คำว่า “กัน” เพื่อบอกผู้ทำร่วม เช่น “รวมกัน” “ช่วยกัน” “ผ่านพ้นไปด้วยกัน” และ “ผ่านไปด้วยกันได้ดี”

2.2 การใช้คำสื่อความหมาย “การบริหารจัดการของรัฐ” ผลการวิจัยพบการใช้คำศัพท์สื่อความหมายเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การปฏิบัติงานของรัฐอย่างมีระบบขั้นตอน อาทิ “กำกับดูแล” “ปฏิบัติการ” “จัดทำแผนงานโครงการ” “มีมาตรการ” คำศัพท์สื่อความหมายผลของการบริหารจัดการที่ดีของรัฐ อาทิ “มีประสิทธิภาพ”

“มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด” และแสดงให้เห็นบทบาทของรัฐในฐานะผู้ให้ความช่วยเหลือที่ดี เป็นที่พึ่งของประชาชน ประชาชนเชื่อมั่นและวางใจได้

ตัวอย่าง (14) ทางศูนย์นี้ช่วยจัดการแก้ไขปัญหา

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 28 มีนาคม 2563)

ตัวอย่าง (15) ไม่นั่งนอนใจ ยังต้องติดตามตัวเลขนี้อย่างใกล้ชิด ...ได้สั่งการให้ทางปลัดกระทรวงสาธารณสุขระบุว่าได้รับดูแลตัวเลขนี้อย่างใกล้ชิดและมารายงานโดยสม่ำเสมอ

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 31 มีนาคม 2563)

ตัวอย่าง (16) เราต้องระดมสรรพกำลังเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกกระทรวงที่ผมเอ่ยนามมานี้ดูแลท่านอย่างดี

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 5 เมษายน 2563)

จากตัวอย่าง (14)-(16) ปรากฏคำศัพท์แสดงให้เห็นว่ารัฐเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือเป็นที่พึ่งของประชาชน รัฐเข้าไป “ช่วยจัดการแก้ไขปัญหา” และยังแสดงให้เห็นว่ารัฐดูแลประชาชน รัฐมีการบริหารจัดการ การปฏิบัติงานของรัฐที่ดี รัฐ “ไม่นั่งนอนใจ” “ติดตาม...อย่างใกล้ชิด” “ดูแล...อย่างใกล้ชิดและมารายงานโดยสม่ำเสมอ” “ระดมสรรพกำลัง...ดูแลท่านอย่างดี” เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังพบการใช้คำศัพท์สื่อความหมายว่ารัฐบริหารจัดการ ปฏิบัติงานเข้าควบคุมสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคฯ อย่างรวดเร็ว ทันต่อสถานการณ์ อาทิ “จัดการ...โดยเร็ว” “จัดการแก้ไขใช้เวลา 2 ชั่วโมง ก็ระบบทุกอย่างกลับคืนมาได้” หรือสื่อความทันสมัย อาทิ “ระบบออนไลน์” “วิถีไฮเทค”

ตัวอย่าง (17) เรื่องอุปกรณ์ทางการแพทย์ครอบคลุมและตอนนี้นะครับจะมีการใช้ระบบออนไลน์ในการรายงานนะครับ สัตว์กะนั้นครับหรือว่าสินค้าคงคลัง ... อุปกรณ์เวชภัณฑ์คงคลังต่างๆ ทำเป็นแบบเรียลไทม์เพื่อที่จะแก้ปัญหานี้ ... ก็อันนี้เป็นข้อมูลอัปเดตขึ้นมาครับ มีสิ่งใดที่จะเป็นข้อสงสัยแล้วก็ทันการณ์ทันเวลานะครับ

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 27 มีนาคม 2563)

ตัวอย่าง (18) เราจะใช้วิธีไฮเทคนะครับ ในการที่จะ ก็ไม่ได้ไฮเทคอะไรมากมายนะครับ ก็คือใช้โทรศัพท์มือถือของท่านในการลงทะเบียนและครับ

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 28 มีนาคม 2563)

ตัวอย่าง (19) ติดตามเรียลไทม์ว่าสถานการณ์เราอยู่ไหนแล้ว แล้วก็มีการกำกับ แล้วก็ติดตามนะครับ

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 30 มีนาคม 2563)

จากตัวอย่าง (17)-(19) ปรากฏการใช้คำศัพท์สื่อความรวดเร็ว ทันต่อสถานการณ์และความทันสมัย ได้แก่ “ระบบออนไลน์” “แบบเรียลไทม์” “อัปเดต” “ทันการณ์ทันเวลา” “วิธีไฮเทค” “เรียลไทม์” คำศัพท์เหล่านี้ช่วยให้น้ำหนักให้ประชาชนเชื่อมั่นในประสิทธิภาพของรัฐได้

อย่างไรก็ตาม การบริหารจัดการของรัฐโดยเฉพาะในภาวะวิกฤตและการประกาศภาวะฉุกเฉินเช่นนี้ย่อมส่งผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพบางอย่างของประชาชน ผลการวิจัยพบว่ารัฐพยายามสื่อสารให้ประชาชนเห็นว่ารัฐจำเป็นต้องใช้อำนาจเพื่อควบคุมสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคฯ เป็นไปด้วยความจำเป็นเท่านั้น

ตัวอย่าง (20) มีอำนาจหน้าที่หลากหลายอย่างนะครับ ในสถานการณ์นี้นะครับ ...
 ทั้งนี้ เท่าที่จำเป็นในการปฏิบัติงานให้สถานการณ์ฉุกเฉินยุติลงนะครับ
 ... จัดตั้งหน่วยงานหรือศูนย์ปฏิบัติการเพื่อเป็นองค์กรปฏิบัติการ
ตามที่เห็นสมควร

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 26 มีนาคม 2563)

ตัวอย่าง (21) มาตรการต่างๆ เหล่านี้ที่เราเข้มข้นขึ้นเรื่อยๆ เราใช้ตัวเลขสถานการณ์
เป็นตัวที่จะกำหนดมาตรการต่างๆ

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 29 มีนาคม 2563)

จากตัวอย่าง (20) เมื่อกล่าวถึงการใช้อำนาจของรัฐ มักจะปรากฏร่วมกับ
 คำขยาย “เท่าที่จำเป็น” “ตามที่เห็นสมควร” หรือตัวอย่าง (21) จะเห็นว่ารัฐ “กำหนด
 มาตรการต่าง” ตามสถานการณ์ มิได้ใช้อำนาจเกินกว่าเหตุ เป็นการสร้างความชอบธรรม
 ให้แก่การใช้อำนาจของรัฐทางหนึ่ง

จากตัวอย่าง (14)-(21) พบข้อสังเกตว่าการใช้คำสื่อความหมาย “การบริหาร
 จัดการของรัฐ” อาจแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) คำที่สื่อความหมายการบริหารจัดการ
 ของรัฐ ปรากฏร่วมกับถ้อยคำแสดงความรวดเร็ว เพื่อโน้มน้าวให้เห็นถึงความห่วงใย
 ใส่ใจที่รัฐมีต่อประชาชน 2) คำที่สื่อความหมายการบริหารจัดการของรัฐ ปรากฏร่วมกับ
 ถ้อยคำแสดงความทันสมัย เพื่อโน้มน้าวให้เห็นประสิทธิภาพของรัฐ และ 3) คำที่สื่อ
 ความหมายการบริหารจัดการของรัฐ ปรากฏร่วมกับถ้อยคำแสดงความจำเป็น เพื่อ
 โน้มน้าวให้เห็นว่ารัฐไม่ได้ใช้อำนาจเกินขอบเขต

2.3 การใช้คำสื่อความหมาย “เชื่อมั่น” ผลการวิจัยพบการใช้คำศัพท์สื่อ
 ความหมาย “มั่นใจ” “เชื่อมั่น” ปรากฏมากที่สุดเมื่อรัฐต้องการให้ประชาชนเชื่อมั่นใน
 การปฏิบัติงานของรัฐ เมื่อประชาชน “มั่นใจ” “เชื่อมั่น” แล้วก็จะปฏิบัติตามสิ่งที่รัฐ
 ต้องการ ไม่ตื่นตระหนกหรือตื่นกลัว

ตัวอย่าง (22) มุ่งหวังจะให้ประชาชนนะครับได้เข้าใจแล้ววางใจ รวมถึงการเชื่อมั่นในระบบที่เราได้ทำงานกันอยู่นี้

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 6 เมษายน 2563)

ตัวอย่าง (23) มั่นใจได้ นะครับว่า ในพื้นที่ที่ได้ถูกกำหนดไว้ว่าจะเป็นพื้นที่ที่จะเป็น State Quarantine หรือ Local Quarantine ทุกที่ถูกแสมป์แล้วครับ ถูกกำหนดแล้วก็ถูกประทับตราแล้วครับว่ามีคุณภาพ เพียงพอแล้ว ก็มีคุณภาพที่สมควรที่จะได้รับในการดูแลตรงนี้

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 18 เมษายน 2563)

ตัวอย่าง (24) ก็ให้มั่นใจนะครับว่าทางภาครัฐอะไรที่มีความสำคัญเราจัดทำแล้ว ทำจริงนะครับ เพื่อที่จะให้เกิดความมั่นใจในระบบทางด้านสาธารณสุข นะครับ เพื่อให้พี่น้องประชาชนได้มั่นใจด้วย และแพทย์ก็ได้รับการดูแล

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 19 เมษายน 2563)

จากตัวอย่าง (22)-(24) จะเห็นว่าปรากฏการใช้คำศัพท์ “เชื่อมั่น” “มั่นใจ” “มั่นใจได้” “ให้มั่นใจ” “ให้เกิดความมั่นใจ” “ได้มั่นใจ” โน้มน้าวใจให้ประชาชนเชื่อมั่นในการบริหารจัดการ การปฏิบัติงานของรัฐ

2.4 การใช้คำสื่อความหมาย “คลายกังวล” ผลการวิจัยปรากฏการใช้คำศัพท์ เพื่อคลายความกังวลใจของประชาชน ในที่นี้ ปรากฏ 3 ลักษณะด้วยกัน คือ การคลายกังวลจากมาตรการเข้มงวดของรัฐ เช่น “ผ่อนผันบ้าง” “ผ่อนปรน” “ปลดล็อก” การคลายกังวลจากการสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคฯ เช่น “คลี่คลายไปบ้าง” “หายป่วย” ให้ได้ชื่นใจสบายใจ และการคลายกังวลจากการถูกปกปิดข้อมูลที่แท้จริง เช่น “เปิดเผย” “ไม่ปกปิด” “ไม่ปิดบัง” “รู้เท่ากัน”

- ตัวอย่าง (25) ผ่อนปรนไปแล้วโดยทางการใช้อำนาจทางพรบ.ฉุกเฉิน พรก.ฉุกเฉิน
อย่างเป็นทางการ อันนี้ใช้แล้ว แล้วก็เราได้เคยพูดออกไปแล้วนะครับ
ว่า ในประเด็นต่างๆ เหล่านี้ผ่อนปรน ภาษาทางสื่อบอกว่าไปปลดล็อก
มาแล้วนะครับ
(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 31 มีนาคม 2563)
- ตัวอย่าง (26) มีหลายปวยให้ได้ชื่นใจสบายใจนะครับ
(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 5 เมษายน 2563)
- ตัวอย่าง (27) ในการแถลงข่าวทุกเช้าก็เป็นนโยบายของท่านนายกฯ ที่เราจะเปิดเผย
ทุกข้อมูลเพื่อให้ท่าน ประชาชนได้รับทราบ แล้วก็เราสู้เท่ากัน ท่านก็
จะได้ดูแลสุขภาพของท่านเองได้อย่างทันทั่วทั้งนี้ครับ
(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 27 มีนาคม 2563)
- ตัวอย่าง (28) ตัวเลขทุกตัวไม่มีการปิดบังใดๆทั้งสิ้นนะครับ เราต้องการให้ท่าน
ผู้ชมทราบพร้อมๆ กันกับเราเพื่อพลังของข้อมูลจะได้ปรับเปลี่ยน
พฤติกรรมของท่าน
(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 11 เมษายน 2563)
- ตัวอย่าง (29) ไปดูก่อนครับว่าเกาหลีใต้เค้าควบคุมตรงนี้ให้ดีขึ้นมาได้อย่างไร
ปรากฏว่าเค้าใช้ 4 มาตรการครับ อันที่ 1 คือ เปิดเผยข้อมูลความเป็นจริง
โปร่งใสหมดนะครับ ข้อมูลของผู้ติดเชื้อโควิดรายใหม่ๆ อะไรทั้งหลาย
เปิดเผยหมด อันนี้เราก็ทำ ตรงกับเค้าเลยครับเราเปิดเผยทุกข้อมูล ไม่มี
ใครมาสั่งบอกให้ปิดนั่นนั่นนั่นนั่น เสียชีวิตเมื่อไหร่เร็วเมื่อไหร่เราก็รีบ
ปล่อยเลยนะครับ อันนี้ทันทีทันใดที่จะได้เห็นภาพชัดนี้แล้ว รวมไปถึง
อย่างทีบอกไปถึงระดับของจังหวัดเลยตอนนี้ก็เปิดเผยกันทั้งหมด
(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 16 เมษายน 2563)

จากตัวอย่าง (25) ปรากฏคำว่า “ผ่อนปรนไปแล้ว” “ผ่อนปรน” “ปลดล็อก” เพื่อคลายกังวลจากมาตรการเข้มงวดของรัฐ ตัวอย่าง (26) ปรากฏคำว่า “หายป่วย” “ชื่นใจ” “สบายใจ” แสดงให้เห็นความคลี่คลายของการแพร่ระบาดของโรค ช่วยคลายกังวลจากการสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค และตัวอย่าง (27)-(29) ปรากฏคำว่า “เปิดเผยทุกข้อมูล” “ไม่มีการปิดบังใดๆ” “เปิดเผยทุกข้อมูล” “เปิดเผยกันทั้งหมด” โดยเฉพาะการใช้คำ “รู้เท่ากัน” เพื่อแสดงความจริงใจ โปร่งใส ให้ประชาชนคลายกังวลว่าจะไม่ถูกปกปิดข้อมูลที่แท้จริง

2.5 การใช้คำสื่อความหมาย “ความเสี่ยง อันตราย วิกฤต” ผลการวิจัย
ปรากฏการใช้คำศัพท์ “เสี่ยง”, “วิกฤต” สื่อถึงความอันตรายของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค

ตัวอย่าง (30) กรุงเทพมหานครและปริมณฑลจะรับเป็นพื้นที่ที่มีความเสี่ยง
(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 27 มีนาคม 2563)

ตัวอย่าง (31) กทม.ก็เป็น เอ่อ ใช้คำว่า ถ้าเป็นภาษาทางศัพท์ก็คือออกมาเป็นแหล่ง
รังโรคเลยหรือพาจะออกไปจำนวนมากทีเดียว
(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 31 มีนาคม 2563)

ตัวอย่าง (32) ท่านจะต้องอยู่บ้านด้วยกันมากขึ้นนะครับ ทุกคนเป็นคนเสี่ยงทั้งสิ้น
(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 10 เมษายน 2563)

ตัวอย่าง (33) 1 เดือนนี้เราอยู่ในภาวะที่จะบอกว่าเป็นวิกฤตก็ได้นะครับ ถึงได้ต้อง
เกิดสถานการณ์ฉุกเฉินขึ้นมา ถ้าเราไม่ทำอย่างนี้ ท่านไม่ร่วมมือกัน
ภาพของสีแดงที่เปราะไปทั่วประเทศนี่จะไม่มีที่ไหนว่างเลย ถ้าเรา
ไม่ช่วยกัน
(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 1 เมษายน 2563)

ตัวอย่าง (34) อยากจะขอความร่วมมือท่านอย่าไปเล่นละครับตี๋มสุราเล่นการพนัน ยาเสพติดละครับออกจากบ้านโดยที่ไม่มีเหตุอันจำเป็นงดเล่นละครับ ตอนนี้ก็ให้ถือว่าเรายังอยู่ในช่วงเวลาที่ต้องเผชิญกับวิกฤตของโรคระบาดนี้อยู่นะครับ

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 21 เมษายน 2563)

จากตัวอย่างจะเห็นการเน้นย้ำคำศัพท์ในกลุ่มคำที่สื่อความหมายเกี่ยวกับ “ความเสี่ยง” เช่น ตัวอย่าง (30)-(32) “เป็นพื้นที่ที่มีความเสี่ยง” “เป็นแหล่งรังโรคเลย หรือพาหะ” “เป็นคนเสี่ยงทั้งสิ้น” และการเน้นย้ำคำศัพท์ในกลุ่มคำที่สื่อความหมายเกี่ยวกับ “ความวิกฤต” เช่น ตัวอย่าง (33)-(34) “เป็นวิกฤต” และ “ต้องเผชิญกับวิกฤตของโรคระบาดนี้” คำศัพท์กลุ่มนี้แสดงให้เห็นความน่ากลัวของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคที่กำลังเผชิญร่วมกัน โน้มน้าวใจให้ประชาชนตระหนักและร่วมมือร่วมใจกันฝ่าฟันภาวะวิกฤตนี้

2.6 การใช้คำสื่อความหมาย “ความร่วมมือ” ผลการวิจัยพบว่า รัฐใช้การเน้นย้ำคำศัพท์ที่สื่อความหมายเกี่ยวกับความร่วมมือ 2 กลุ่มหลัก ได้แก่ “ร่วมมือ” และ “ช่วย”

ตัวอย่าง (35) แนวโน้มของทางด้านต่างจังหวัดนะครับ ก็ยังมีขึ้นๆ ลงๆ ก็จำเป็นที่จะต้องได้รับความร่วมมือจากพี่น้องประชาชนทุกท่านนะครับ

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 29 มีนาคม 2563)

ตัวอย่าง (36) ขอได้ความร่วมมือของท่าน พยายามร่วมมือกันเพื่อไม่ให้เกิดเชื้อรายใหม่ให้ได้นะครับ

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 4 เมษายน 2563)

ตัวอย่าง (37) ตอนนี้ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดทุกท่านที่อยู่ในนี้ก็ทำงานกันอย่างเข้มแข็ง ต้องขอความร่วมมือจากพี่น้องประชาชนในการที่จะต้องให้ ความร่วมมือแบบเต็มที นะครับ

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 10 เมษายน 2563)

ตัวอย่าง (38) พยายามช่วยกันนะครับ ทำอย่างไรที่กราฟตัวนี้จะให้สีแดงน้อยที่สุดในวันพรุ่งนี้น้อยที่สุดกว่านี้นะครับ ต้องพยายามใช้ทุกวิถีทาง แต่ที่สำคัญที่สุด social distancing หรือการเว้นระยะห่างทางบุคคลทางสังคมที่เราเน้นย้ำกันอยู่ตอนนี้เป็นเรื่องที่สำคัญมาก

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 31 มีนาคม 2563)

ตัวอย่าง (39) ตรงนี้ทำให้เราต้องมาช่วยกันให้มากๆ นะครับ

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 5 เมษายน 2563)

จากตัวอย่าง (35)-(37) จะเห็นการเน้นย้ำคำศัพท์ที่สื่อความหมายเกี่ยวกับความร่วมมือ ได้แก่ “ร่วมมือ” “ความร่วมมือ” ประกอบกับคำบอกทัศนภาวะ “ต้อง” และคำสื่อความหมายว่าเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ “จำเป็น” ดังกล่าวว่า “จำเป็นที่จะต้องได้รับความร่วมมือจากพี่น้องประชาชนทุกท่าน” “ขอความร่วมมือ” “พยายามร่วมมือกัน” “ต้องขอความร่วมมือจากพี่น้องประชาชน” และ “ต้องให้ความร่วมมือแบบเต็มที”

นอกจากนี้ จากตัวอย่าง (38)-(39) จะเห็นการเน้นย้ำคำศัพท์ที่สื่อความหมายเกี่ยวกับความร่วมมืออีกกลุ่มหนึ่งคือ “ช่วย” ได้แก่ “พยายามช่วยกัน” “ต้องพยายามใช้ทุกวิถีทาง” และ “ต้องมาช่วยกันให้มากๆ” การเน้นย้ำคำศัพท์เหล่านี้ช่วยโน้มน้าวใจประชาชนให้เห็นความสำคัญ ความจำเป็นในการปฏิบัติตามสิ่งที่รัฐร้องขอ จึงจะสามารถฝ่าฟันภาวะวิกฤตนี้ไปได้

3. การใช้มูลบท รูปภาพที่สื่อความเชื่อที่มีอยู่ก่อนบางประการ เป็นเรื่องของการอ้างว่ามีสิ่งที่ยอมรับร่วมกันหรือมีความเชื่อบางอย่างร่วมกันอยู่ (Fairclough อ้างใน ณัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2556, น. 89) ผลการวิจัยพบการใช้มูลบทสื่อความหมายว่าการจะผ่านสถานการณ์วิกฤตินี้ได้นั้นจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชน ขณะนี้ประชาชนยังให้ความร่วมมือไม่มากเพียงพอ ดังนั้น ประชาชนจะต้องร่วมมือมากกว่าที่เป็นอยู่

ตัวอย่าง (40) ประเทศไทยเราคงไม่ได้เป็นประเทศเดียวที่ต้องมีขอความร่วมมือจากพี่น้องประชาชนนะครับ เราจะเห็นถึงสถานการณ์ของโลกที่ต้องขอความร่วมมือจากพี่น้องประชาชนอยู่มากมายนะครับ

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 28 มีนาคม 2563)

ตัวอย่าง (41) ในฐานะประชาชนถ้ารับฟังจากเราแล้วท่านปฏิบัติตามในทุกมาตรการที่ท่านนายกฯ เน้นย้ำอยู่ เราก็เชื่อมั่นว่ามันน่าจะลดลง แต่ ณ ตอนนี้อย่างไม่เป็นเช่นนั้น ท่านต้องเข้มแข็งกว่านี้ เพื่อที่เราจะได้ลด อย่างที่บอกว่าเป้าหมายคนที่ร่วมมือคือมากกว่า 90% 90% ถึงจะได้ผล ถ้ารับผิดชอบร่วมมือกันแค่ส่วนน้อยไม่มีทางได้นะครับ

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 1 เมษายน 2563)

ตัวอย่าง (42) ผมว่าเยอรมันดีนะครับ ก็เห็นทิศทางที่จะลงนี้ได้ แต่ต้องมีความร่วมมือคนของเยอรมันเขาบอกระเบียบระเบียบนะครับ แต่เขาบอกว่าคนไทยคือทำอะไรตามใจคือไทยแท้ อันนี้ไม่ใช่ผมไม่อยากจะพูดนะอันนี้แค่เขาพูดกันมา เขาพูดต่อกันมา แต่ไม่ยากให้มันติดปากกันไปหรือว่าเขาไปเป็นวัฒนธรรม

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 9 เมษายน 2563)

ตัวอย่าง (43) ก็ตรงนี้ก็นำเสนอเรียนว่าเราเอา สถิติมาบอกเป็นรายวันเพื่อให้เห็นว่าพี่น้องประชาชนโดยส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 16 เมษายน 2563)

จากตัวอย่าง (40) “ประเทศไทยเราคงไม่ได้เป็นประเทศเดียวที่ต้องมีขอความร่วมมือจากพี่น้องประชาชน” สื่อมูลบทว่าความร่วมมือของประชาชนเป็นสิ่งจำเป็นและเป็นสิ่งที่ปฏิบัติกันทั่วโลก ตัวอย่าง (41) และ (42) “ในฐานะประชาชนถ้ารับฟังจากเราแล้วท่านปฏิบัติตามในทุกมาตรการที่ท่านนายกฯ เน้นย้ำอยู่ เราก็เชื่อว่ามันน่าจะลดลง แต่ ณ ตอนนี้ยังไม่เป็นเช่นนั้น ท่านต้องเข้มแข็งกว่านี้” “คนของเยอรมันเขาบอกระเบียบเป๊ะเลยนะครับ แต่เขาบอกว่าคนไทยคือทำอะไรตามใจคือไทยแท้” สื่อมูลบทว่าประชาชนไม่ได้ปฏิบัติตามมาตรการที่รัฐกำหนดอย่างเคร่งครัด และตัวอย่าง (43) “พี่น้องประชาชนโดยส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี” สื่อมูลบทว่ามีประชาชนอีกส่วนหนึ่งที่ไมให้ความร่วมมือ มูลบทเหล่านี้ช่วยสะท้อนให้เห็นว่าสิ่งใดที่เป็นปัญหาหรืออุปสรรคในการควบคุม รับมือกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค นำไปสู่การโน้มน้าวใจให้ประชาชนเห็นว่าจะต้องร่วมมือกัน ต้องเคร่งครัดมากกว่าที่ปฏิบัติอยู่

4. **การใช้อุปลักษณ์** เป็นการเปรียบเทียบความเหมือนระหว่างสิ่งสองสิ่งที่อยู่ในกลุ่มทางความหมายที่แตกต่างกัน เพื่อนำเสนอกระบวนการทัศนในการคิดการเข้าใจสิ่งต่างๆ ในโลก ใช้เพื่อนำเสนอหรือจัดวางบางสิ่งให้เด่น (Machin & Mayr, 2012, p. 164)

ตัวอย่าง (44) ถ้าพูดถึงเรื่องของการเป็นโรคระบาดนะครับ ข้าศึกของเราก็คือเชื้อโรค ซึ่งเราจะต้องเข้าไปต่อสู้ทำให้เขาหมดออกไปจากแผ่นดินไทย ในครั้งนี้ สิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือทหารหาญของเรา ก็คือเป็นบุคลากรทางด้านสาธารณสุข ต้องมียุทธโศภนณ์ นั่นคืออุปกรณ์ทางการแพทย์ทั้งหลายนะครับ

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 26 มีนาคม 2563)

ตัวอย่าง (45) คณะอนุกรรมการกำหนดราคากลางสำหรับเวชภัณฑ์ป้องกันระดับประเทศซึ่งอันนี้มีความสำคัญและจำเป็นมาก อย่างที่บอกนะครับว่า เป็นยุทธโศปกรณ์ด้านหนึ่งที่เราจะต่อสู้กับเชื้อโรค... ตอนนี้เราเรียกว่าเป็นภาวะฉุกเฉิน เพราะฉะนั้นทุกท่านมีส่วนร่วมที่จะช่วยทำให้ข้าศึก ที่มองไม่เห็นนั้นะครับลดน้อยถอยลงไปได้ คือการที่เราต้องกลับไปสู่ เคสสถานบ้านเรือนของเราเอง...ทำให้เราต่อสู้ฝ่าฟันตรงนี้ไปได้

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 27 มีนาคม 2563)

ตัวอย่าง (46) นายกรัฐมนตรีจะติดตามด้วยตัวเองนะครับ เพื่อให้ทีมหมอและพยาบาลที่เปรียบเสมือนนักรบที่อยู่แนวหน้าคอยต่อสู้สกัดกั้นข้าศึก ที่มองไม่เห็นด้วยความเสี่ยงละออดทน ในฐานะแม่ทัพและจะไม่ยอมให้กำลังหลักของเรานะครับต้องต่อสู้ภายใต้ความขาดแคลนไม่ได้ อย่างเด็ดขาด และต้องมีขวัญกำลังใจที่เข้มแข็งอยู่เสมอ เพื่อมีพลังเอาชนะวิกฤตครั้งนี้ให้ได้

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 3 เมษายน 2563)

ตัวอย่าง (47) นี่คือสิ่งที่บอกให้เห็นว่าทั้งศึกภายในศึกภายนอกมีทั้งสิ้นเลยนะครับ เชื้อโรคมันไม่มีพรมแดน ไม่มีขอบเขต ไม่มีช่วงเวลาที่เราจะทำงานไม่ทำงาน

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 8 เมษายน 2563)

ตัวอย่าง (48) ขณะเดียวกันการป้องกันในเชิงของการบำบัดรักษาไม่ว่าจะเป็นเรื่องของหน้ากาก N95 ซึ่งจะต้องให้เพียงพอนะครับ ชุดป้องกันตัวเอง PPE ตอนนี้ก็เป็นมาตรการที่ทางภาครัฐจะต้องจัดเสริมเข้าไปนะครับ เพราะว่าบุคลากรทางภาครัฐก็เป็นผู้ที่สำคัญในการที่จะมาดูแลเป็นด่านหน้ากับผู้ติดเชื้อนะครับ

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 20 เมษายน 2563)

จากตัวอย่าง (44)-(48) จะเห็นว่ามีการใช้อุปลักษณ์เปรียบเชื้อโรคอุบัติใหม่ สะท้อนมโนอุปลักษณ์สำคัญว่า [โควิด คือ ศัตรู] สามารถแสดงการถ้อยความหมายได้ ดังนี้

วงความหมายต้นทาง		วงความหมายปลายทาง
ข้าศึก ศัตรูอันตราย	→	โควิด
นักรบ ทหารผู้กล้า	→	แพทย์ พยาบาล บุคลากรสาธารณสุข
แม่ทัพ	→	รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงสาธารณสุข ผู้บังคับบัญชาชั้นสูง
อาวุธยุทธโปกรณ์	→	อุปกรณ์ทางการแพทย์ และเวชภัณฑ์ต่างๆ
การต่อสู้กับข้าศึกในสนามรบ	→	การกำจัดโรค

[โควิด คือ ศัตรู] ช่วยเปรียบเทียบให้ประชาชนเห็นภาพและเข้าใจความอันตรายของเชื้อโรค โควิด เปรียบเหมือนข้าศึกศัตรูที่ต้องเป็นอันตราย แพทย์ พยาบาล และบุคลากรสาธารณสุข เปรียบเหมือนนักรบ ทหารผู้กล้าที่จะต้องออกไปต่อสู้เป็นด่านแรก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขหรือผู้บังคับบัญชาชั้นสูง เปรียบเหมือนแม่ทัพ อุปกรณ์การแพทย์และเวชภัณฑ์ต่างๆ เปรียบเหมือนอาวุธยุทธโปกรณ์ การกำจัดโรค เปรียบเหมือนการต่อสู้กับข้าศึกในสนามรบ ดังนั้น ประชาชนจะต้องรวมใจกันต่อสู้เพื่อชนะศึก ก็คือการกำจัดเชื้อโรคนี้ให้หมดไป

5. การใช้คำถามวาทศิลป์ เป็นคำถามที่ไม่ได้ต้องการคำตอบ แต่ต้องการให้ผู้รับสารฉุกคิด ใคร่ครวญสิ่งที่ผู้ถามสื่อเป็นนัย ผลการวิจัยพบการใช้คำถามวาทศิลป์เพื่อกระตุ้นประชาชนให้ตระหนักว่าจะต้องให้ความร่วมมือกับรัฐอย่างเคร่งครัด จริงจัง

ตัวอย่าง (49) ถ้าเปรียบเทียบโดยภาพรวมของกรุงเทพมหานครนะครับ ... เราจะต้องทำอะไรมากกว่านี้หรือเปล่าครับคนกรุงเทพมหานคร

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 31 มีนาคม 2563)

ตัวอย่าง (50) ทุกจังหวัดมีความเสี่ยงทั้งสิ้นนะครับ เราจะตรึงอย่างไรไม่ให้คนติดเชื่อเพิ่มขึ้นในจังหวัดต่างๆ เหล่านี้เป็นความรับผิดชอบของท่านไม่ใช่แค่พอเมืองอย่างเดียวครับ

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 5 เมษายน 2563)

ตัวอย่าง (51) เอ๊ อย่างนี้หลายคนบอกต้องประกาศภาวะฉุกเฉินอย่างนี้ทุกปีมัยนะครับ อันนี้ผมก็ไม่อยากให้เป็นอย่างนั้นนะครับ ถ้าท่านเห็นตรงนี้ด้วยเนี่ย ชุดพฤติกรรมของท่านเองสามารถปรับได้ถ้ามีความจำเป็นนะฮะ ใช่ไหมฮะ

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 18 เมษายน 2563)

จากตัวอย่าง (49)-(51) ใช้คำถามวาทศิลป์ “เราจะต้องทำอะไรมากกว่านี้หรือเปล่า...” “เราจะตรึงอย่างไรไม่ให้คนติดเชื่อเพิ่มขึ้น...” “...ใช่ไหม” เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนเห็นว่าจะต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรม จะต้องการปฏิบัติตามมาตรการที่รัฐกำหนดอย่างเคร่งครัดจริงๆ

6. การใช้สหบท การอ้างอิง กล่าวถึง หรือแทรกด้วยบทอื่นเข้ามาในดวบท (Bloor & Bloor, 2007, pp. 54-58) ในที่นี้พบสหบท 4 ลักษณะด้วยกัน ได้แก่

6.1 การกล่าวอ้างความเป็นไทย

ตัวอย่าง (52) ก็ต้องภาคภูมิใจในความเป็นไทยของพวกเราที่ช่วยกันทำให้เราควบคุมโรคได้

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 26 เมษายน 2563)

ตัวอย่าง (53) พวกที่เค้าเดินทางมาจากต่างประเทศมี 42 ไช้ไหมอะ เพราะฉะนั้น มาบวกรวมกันมันเลยเป็นตัวเลขที่มันเยอะขึ้นมา ... จั๊นเราก็ต้อง ช่วยกันนะครับ ยังไ้เราก็คนไทย

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 8 เมษายน 2563)

ตัวอย่าง (54) เราจะช่วยกันทำให้ทุกๆ คนที่ดูแลกันอยู่อย่างนี้กลับบ้านได้อย่าง ปลอดภัยกันทุกคนนะครับก็ฝากทุกๆ คน คนไทยด้วยกันนะครับ

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 20 เมษายน 2563)

ตัวอย่าง (55) ตอนนี้จะมีพี่น้องเราที่จะกลับมาจากต่างประเทศมากขึ้น ...แต่ไม่ต้อง ไปรังเกียจจริงอนท่านนะครับเพราะว่าก็เป็นคนไทยเหมือนกัน

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 8 เมษายน 2563)

จากตัวอย่าง (52)-(55) กล่าวถึง “ความเป็นไทยของพวกเขา” “ยังไ้เราก็คนไทย” “คนไทยด้วยกัน” และ “เป็นคนไทยเหมือนกัน” เป็นการกล่าวอ้างความเป็นไทยเพื่อ โน้มน้าวใจประชาชนให้รวมกันเป็นหนึ่งเดียว เป็นพวกพ้องเดียวกัน

6.2 การกล่าวอ้างคำพูดของนายกรัฐมนตรี

ตัวอย่าง (56) ท่านนายกรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้แจ้งที่ประชุม ทราบเนื้อหาสาระที่สำคัญนะครับ ท่านได้กล่าวถึงว่าสถานการณ์ การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด-19 ดำเนิน มาถึงจุดที่รัฐบาลจำเป็นต้องใช้การบริหารราชการในสถานการณ์ อุกฉุติเหตุเพื่อระดมทรัพยากรทางการบริหารและสรรพกำลังของทุก หน่วยงาน รวมถึงการออกข้อกำหนดกฎเกณฑ์เพื่อหยุดยั้งการ ระบาด ควบคู่กับการบรรเทาผลกระทบ ผลกระทบทางด้าน

เศรษฐกิจและสังคมที่จะเกิดขึ้น ... ท่านยังกล่าวว่า ช่วงเวลานี้เป็น
ช่วงเวลาสำคัญยิ่งที่จะควบคุมสถานการณ์การแพร่ระบาดนะครับ

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 26 มีนาคม 2563)

ตัวอย่าง (57) ท่านนายกฯ ก็ได้กล่าวเน้นว่าประชาชนต้องสู้ไปด้วยกัน อย่าเชื่อสื่อ
โซเชียลบางสำนักที่มุ่งสร้างความแตกแยกในสังคมไทยกันไปมาจน
ทำให้สถานการณ์เลวร้ายลง

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 6 เมษายน 2563)

ตัวอย่าง (58) ท่านยังเน้นเช่นเดิมนะครับคือเรื่องของ Social Distancing นะครับ
ซึ่งเป็นประเด็นที่สำคัญที่ยังต้องยึดถือและปฏิบัติกันทุกวันนะครับ
จนกว่าเราจะผ่านพ้นวิกฤตนี้ไปด้วยกันนะครับ

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 29 มีนาคม 2563)

ตัวอย่าง (59) ท่านนายกฯ ก็ยังบอกว่าก็อย่าชะล่าใจกับตรงนี้นะครับถึงแม้จะเป็น
เรื่องที่เป็นข่าวดีที่เราสามารถที่จะ ไม่ให้มันมีตัวเลขที่รายใหม่มากขึ้น
มากมายนักดูจากกราฟตัวนี้ แต่ท่านก็ยังอยากให้พี่น้องประชาชนได้
ร่วมมือกันอย่างเข้มแข็งที่สุดนะครับ

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 30 มีนาคม 2563)

จากตัวอย่าง (56)-(59) เป็นการกล่าวอ้างคำพูดของนายกรัฐมนตรีโดยนำ
ถ้อยคำหรือสารจากนายกรัฐมนตรีมากล่าวใหม่แบบอ้อม ถ้อยคำดังกล่าวเหล่านี้มี
น้ำหนัก น่าเชื่อถือ เนื่องจากเป็นถ้อยคำจากผู้นำระดับประเทศ สารที่ส่งถึงประชาชน
จึงมีพลังในการโน้มน้าวให้ประชาชนร่วมมือกันปฏิบัติตามสิ่งที่รัฐต้องการ

6.3 การกล่าวอ้างองค์การอนามัยโลก มาตรฐานสากล

ตัวอย่าง (60) ใส่หน้ากากอนามัยกันนะครับ ... หน้ากากอนามัยถือว่าเป็นเรื่องที่องค์การอนามัยโลกยอมรับนะครับว่าเป็นวิธีการที่จะช่วยลดการแพร่ระบาดของโรคนี้ชัดเจนแล้วนะครับ ก็ยืนยันว่าเราต้องใช้กันทุกคน

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 8 เมษายน 2563)

ตัวอย่าง (61) WHO คือองค์การอนามัยโลก ก็ออกมาบอกว่าต้องมี 6 ข้อนี้ละ ถ้าจะยกเลิกการล็อกดาวน์นะครับของโควิด-19 นี้ ... 6 ข้อนี้มีอะไรบ้างครับ ... ถ้าเราได้เรียนรู้ ... เราจะปลดล็อกดาวน์ที่ทำได้

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 17 เมษายน 2563)

ตัวอย่าง (62) องค์การอนามัยโลกก็ยืนยันว่าการใส่หน้ากากอนามัยอยู่ตลอดเวลาเนี่ยครับจะช่วยได้นะครับ

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 19 เมษายน 2563)

ตัวอย่าง (63) ท่านรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ท่านอนุทิน ชาญวีรกูล ก็ยังมาเน้นย้ำนะครับว่าเรื่องของกาเว้นระยะห่างทางสังคมเป็นมาตรการที่ระดับโลกยืนยันว่าได้ผลนะครับ

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 28 มีนาคม 2563)

จากตัวอย่าง (60)-(63) เป็นการกล่าวอ้างว่าการใส่หน้ากากอนามัย การเว้นระยะห่างทางสังคมเป็นมาตรการที่ได้รับการยอมรับเป็นมาตรฐานสากล โดยเฉพาะการยอมรับจากองค์การอนามัยโลกซึ่งเป็นองค์การด้านสาธารณสุขที่ได้รับการยอมรับทั่วโลก ทำให้มาตรการต่างๆ เหล่านี้ได้รับการยอมรับ น่าเชื่อถือ และเป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติ

6.4 การกล่าวอ้างข้อมูลทางสถิติ

ตัวอย่าง (64) ในแผนภูมิที่เราเห็นนะครับ ก็อยากจะให้เห็นว่า กรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัดมีความเสี่ยงพอๆ กัน จะเห็นกราฟแท่งสีฟ้าและสีส้ม ...สีแดงนะครับออกมาเท่าๆ กันแล้วนะครับ ตอนนี้ความเสี่ยงทั้งใน กรุงเทพฯ ต่างจังหวัดมีความเสี่ยงเท่าๆ กัน

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 4 เมษายน 2563)

ตัวอย่าง (65) มาดูเรื่องของสถานการณ์โลกนะครับ ตอนนี้ตัวเลขเกือบๆ หนึ่งล้าน เจ็ดแสนแล้วนะครับ ล้านหกกว่าๆ เนี่ยนะ จะเห็นตัวเลขนะครับ แล้วก็หนักเข้าไปก็เกือบๆ ๕๐,๐๐๐ นะครับ แล้วก็เสียชีวิตไป วันนี้ น่ากลัวมากนะครับแสนสองหมื่นกว่าคนแล้วนะครับ แต่ที่ 120,000 ประทานโทษ 120,687 คน ซึ่งน่ากลัวมากนะครับ ตายเป็นแสน สิ่งที่เราไม่เคยได้ยินนะครับว่า โรคระบาดอะไรที่จะมากมายขนาดนี้ นี่คือนี่สิ่งที่ปรากฏขึ้นแล้ว ทั่วโลกตายเป็นแสน คำพูดนี้จะต้องอยากรู้จะให้ เป็นแค่นี้ อย่าให้เป็นหลักเพิ่มศูนย์ขึ้นมาอีกต่อไปเลยนะครับ แล้วถ้าเรา ช่วยกันได้

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 10 เมษายน 2563)

ตัวอย่าง (66) เช่นเดียวกันกับสิ่งคโปรที่เรากล่าวว่าเค้าก็ควบคุมได้ดีน่าจะสงบได้ แต่ปรากฏว่า ในสองวันนี้พุ่งทะลุขึ้นไปอีกนะครับ กำลังจะมากขึ้นกับ เส้นกราฟของประเทศไทยเรา อย่างนี้น่ากังวลครับ เพราะฉะนั้นสิ่งที่ เราจะต้อง ทำกัน 90% จริงๆ นะครับ แล้วระยะยาวด้วยที่ท่านต้อง ให้ความร่วมมือกับภาครัฐนะครับ

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 12 เมษายน 2563)

ตัวอย่าง (67) ค่าเฉลี่ยอายุอยู่ที่ 57 ปี ครับ ใครที่ช่วงอายุอย่างนี้ก็ต้องดูแลสุขภาพ
ของตัวเองให้ดีนะครับ ติดเชื้อขึ้นมาท่านมีโอกาสเสียชีวิตสูงที่สุดเลย
นะครับ

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 18 เมษายน 2563)

ตัวอย่าง (68) มาดูในกราฟที่จะเห็นเส้นสีแดงนะครับ 15 รายลดลงจากเมื่อวานนี้
19 จากวันก่อน 27 อย่างที่ผมบอกนะครับว่า นี่คือการสำเร็จใน
ระดับหนึ่งนะครับ คำเรียกว่าเป็นความสำเร็จเล็กๆ ระหว่างทางที่
เราเดินทางเข้ามาครับ ภาษาอังกฤษเค้าบอกว่า Small Success
ต้องเก็บความสำเร็จเล็กๆ ระหว่างทางไปแต่ยังถือว่า ก็ยังไม่จบสิ้น
นะครับ เพราะว่า การเผชิญกับวิกฤตของไวรัสโคโรนาเป็นทั่วโลก
นะครับ ของเราเอง ตัวเลขที่ลงมาตอนนี้ก็ให้ถือเป็นความสำเร็จที่เรา
จะต้องภาคภูมิใจกันทั่วประเทศ

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 22 เมษายน 2563)

จากตัวอย่าง (64)-(68) ปรากฏการกล่าวอ้างข้อมูลทางสถิติจำนวนผู้ติดเชื้อ
 ผู้เสียชีวิต ทั้งข้อมูลตัวเลข กราฟ แผนภูมิต่างๆ เพื่อประเมินสถานการณ์หรือทิศทาง
 ของการแพร่ระบาดของโรค รวมถึงมีการวิเคราะห์ตัวเลขค่าเฉลี่ย สถิติต่างๆ ข้อมูล
 เหล่านี้ทำให้ประชาชนเกิดการตระหนักถึงอันตรายของการแพร่ระบาดของโรค ภาวะ
 วิกฤตที่กำลังเผชิญ และนำไปสู่การให้ความร่วมมือปฏิบัติตามมาตรการรัฐมากขึ้นได้

7. การใช้ถ้อยคำเน้นย้ำ ผลการวิจัยพบถ้อยคำเน้นย้ำ ได้แก่ “นี่คือ...” “เน้นย้ำ...”
 “สิ่งสำคัญ...” “สิ่งสำคัญที่สุด...” “ที่สำคัญ...” “ที่สำคัญที่สุด...” “มีความสำคัญอย่างยิ่ง...”

ตัวอย่าง (69) ที่สำคัญที่สุดท่านก็ฝากถึงพี่น้องประชาชนนะครับ ขอให้ประชาชนคนไทยทุกคนได้ร่วมพร้อมใจกันอยู่บ้านนะครับเพื่อป้องกันตัวเอง แล้วก็เพื่อแพทย์พยาบาลนะครับบุคลากรทางการแพทย์ที่ทุ่มเทกันอย่างเห็นดเห็น้อยตอนนี้นะครับ ท่านต้องเข้าใจว่าทุกคนตอนนี้ถึงได้เป็นนโยบายที่ท่านนายกฯ บอกว่าต้องหยุดอยู่บ้าน นะครับ เพื่อหยุดเชื้อ เพื่อชาติ นี่คือสิ่งที่สำคัญนะครับ ... เราต้องเน้นย้ำตรงนี้ทุกมาตรการที่มีอยู่ ... นี่คือความห่วงใยของท่านนายกรัฐมนตรีนะครับที่ฝากมาถึงตรงนี้

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 28 มีนาคม 2563)

ตัวอย่าง (70) แต่ที่สำคัญที่สุด social distancing หรือการเว้นระยะห่างทางบุคคลทางสังคมที่เราเน้นย้ำกันอยู่ตอนนี้เป็นเรื่องที่สำคัญมากๆ

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 31 มีนาคม 2563)

ตัวอย่าง (71) เราได้เรียนรู้กันนะครับว่า สิ่งต่างๆ นี่ประมาทไม่ได้เลย แม้ว่าจะมีเทคโนโลยีอะไรก็แล้วแต่ แต่สิ่งสำคัญที่สุดอยู่ที่คน อยู่ที่ไหนต้องร่วมมือกันนะครับ

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 10 เมษายน 2563)

ตัวอย่าง (72) นี่คือสิ่งที่เรามาร่วมด้วยช่วยกันนะครับ

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 11 เมษายน 2563)

ตัวอย่าง (73) ...นี่คือสิ่งที่สำคัญที่สุดที่พวกเราช่วยกันทำอยู่ทุกวันนี้ครับ

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 21 เมษายน 2563)

จากตัวอย่าง (69)-(73) ปรากฏการใช้ถ้อยคำเน้นย้ำ ดังปรากฏโครงสร้างประโยค “นี่คือ...” เมื่อต้องการเน้นย้ำหรือสรุปใจความสำคัญของสิ่งที่กล่าวถึงทั้งหมด และยังปรากฏถ้อยคำเน้นย้ำแสดงความสำคัญต่างๆ อาทิ “สำคัญ” “สำคัญมากๆ” “สำคัญที่สุด” “ขอเน้นย้ำ” เพื่อโน้มน้าวและตอกย้ำให้ประชาชนเห็นความสำคัญ จำเป็นต่อสิ่งที่รัฐร้องขอ

8. การใช้ประโยคที่สัมพันธ์กันแบบเหตุผล เนื้อความส่วนหนึ่งเป็นเหตุ เนื้อความอีกส่วนหนึ่งเป็นผล การแสดงความเป็นเหตุเป็นผลทำให้มาตรการต่างๆ ของรัฐเป็นเหตุเป็นผล เป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติ ยอมรับได้ อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยสังเกตว่าการใช้ประโยคที่สัมพันธ์กันแบบเหตุผลนี้ มักปรากฏรวมกับการใช้ถ้อยคำเน้นย้ำ

ตัวอย่าง (74) สิ่งสำคัญที่สุดอยู่ที่ประชาชนทุกคนต้องให้ความร่วมมือนะครับ ในเรื่องของพระราชกำหนดฉุกเฉินที่เกิดขึ้นตรงนี้นะครับ ก็จะช่วยให้เราผ่านพ้นเหตุการณ์นี้ไปได้ด้วยดี

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 26 มีนาคม 2563)

ตัวอย่าง (75) ขอความร่วมมือจากพี่น้องประชาชนทุกท่านด้วยนะครับ เพราะว่าสิ่งที่รัฐต้องทำอย่างนี้ เพื่อท่านเอง เพื่อทุกท่าน นะครับ เพื่อที่อาจจะเสียความสะดวกสบายของท่านไป แต่เราอดทนกันสักนิดนึงนะครับ ก็จะทำให้ทุกๆ อย่าง กลับคืนมาเป็นปกติเหมือนเดิม

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 29 มีนาคม 2563)

ตัวอย่าง (76) ถึงแม้ไม่มีโรคประจำตัวเลยไปดูแลสูงสุดของแผนภูมิเป็นกราฟแท่งเนี่ยะ ไม่มีโรคประจำตัวก็เสียชีวิตไปถึง 17 คนนะครับ เพราะฉะนั้นนี่คือสิ่งที่เราจะประมาทไม่ได้เลย

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 18 เมษายน 2563)

ตัวอย่าง (77) การดออย่าตกที่ว่ำนั้ะครั้บ ซึ่งวันนีที่เรำทำได้ 7 รำย เกิดขึ้นจำกเมื่อ 7 และ 14 วันทีแล้ว ที่ทำนร่วมือกันอย่งดี วันนีที่ทำนทำอะไร อย่งไร ก็จะไปปรำกฏผลในอีก 7 และ 14 วันข้ำงหน้ำ เพราะฉะนั้น ต้องขอแรงทุทำนะครั้บ ยังต้อง กระทำตัวสมำเสมออย่งนี้ และก็ ให้เข้มงวดอย่งนี้ไปตลอดซึ่งเรำก็จะได้ อยู่รอดปลอดภัยกันทุคน นะครั้บ

(แถลงข่ำวศูนย์บริหารสถำนการณโควิด-19, 28 เมษายน 2563)

จำกตัวอย่าง (74)-(77) ปรำกฏการใช้ประโยชน์กันแบบเหตุผล โดย ปรำกฏคำเชื่อม “ทำให้” “เพราะว่” “เพราะฉะนั้น” ตัวอย่าง (74) ยังปรำกฏร่วมกับ การใช้ถ้อยคำเน้นย้ำ “สำคัญที่สุด” โครงสร้างประโยชน์ที่สัมพันธ์กันแบบเหตุผล ทำให้ การขอให้ประชำชนตระหนักและต้องปฏิบัติตำมมำตรการรัฐอย่งเคร่งครัดเป็นสิ่งที่ สมเหตุสมผล จำเป็นต้องปฏิบัติ

9. การใช้ประโยชน์ที่สัมพันธ์กันแบบเงื่อนไข เนื้อควำมส่วนหนึ่งเป็นเงื่อนไข “ถ้า...” เนื้อควำมอีก ส่วนหนึ่งเป็นผล

ตัวอย่าง (78) ถ้าพี่น้องเรำร่วมือกันดี ตัวเลขของการติดเชื้ใหม่ควรจ่ลดลง มำตรการอย่งที่ทำนน่ำยกรัฐมนตรื่บอกรั้วณะครั้บว่ เรำไปจำกเบำ ไปหำหน้ก

(แถลงข่ำวศูนย์บริหารสถำนการณโควิด-19, 31 มีนาคมน 2563)

ตัวอย่าง (79) ผมก็เชื่อว่ทำนผู้บริหำรคงไม่ต้งใช้มำตรการอื่นที่เข้มไปกว่นี ถ้า ทำนอยำกให้ชีวิตควำมเป็นอยู่เสรีภำพของทำนย้งคงอยู่ พยำยำม ช่วยกันกดตัวเลขนี้ให้ลงไปเรื่อยๆ นะครั้บ ก็เรำก็จ่เห็นโอกำสที่เรำ จ่ได้ทำงำนหรือมีชีวิตประจำวันที่เป็นปกติได้เหมือนเดิมะครั้บ

(แถลงข่ำวศูนย์บริหารสถำนการณโควิด-19, 7 เมษายน 2563)

ตัวอย่าง (80) อันนี้ต้องขอร้องพี่น้องประชาชนนะครับว่าเราจะเข้มมากน้อยเท่าไร ขึ้นอยู่กับตัวเลขนี้ด้วยเหมือนกัน ถ้าท่านให้ความร่วมมือ เราคงไม่ต้องมีมาตรการอะไรที่เข้มไปกว่านี้ แต่ถ้าตัวเลขต่างๆ เหล่านี้ถูกรายงานขึ้นมาแล้ว ก็เห็นความไม่เรียบร้อยของท่านนะครับ เราคงต้องมีมาตรการเพิ่มเติมขึ้นมา

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 7 เมษายน 2563)

ตัวอย่าง (81) ต้องเป็น New Normal ต้องเป็นคำปกติใหม่ คือ หน้ากากอนามัย ตลอดเวลานะครับ แล้วก็เรื่องของการล้างมือตลอดเวลา ไปในพื้นที่ที่มีความห่าง Social Distancing ตลอดเวลา ถ้าท่านทำได้อย่างนี้ ผ่อนคลายจะเกิดขึ้นได้แน่นอนนะครับ ต้องช่วยกันนะครับ อยู่ที่ตัวท่านเอง ไม่ได้อยู่ที่ภาครัฐหรือใครเลยนะครับว่าถ้าจะผ่อนคลายนี้อยู่ ใครต้องเป็นคนเริ่มทำ ถ้าพวกเราร่วมมือกันทุกทีนะครับ

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 17 เมษายน 2563)

จากตัวอย่าง (78)-(81) ปรากฏการใช้ประโยคที่สัมพันธ์กันแบบเงื่อนไข โดยปรากฏคำเชื่อม “ถ้า” บอกเงื่อนไขว่า หากประชาชนปฏิบัติตามมาตรการรัฐ ก็จะทำให้รัฐไม่ยกระดับมาตรการให้เข้มข้น เข้มงวดมากขึ้น รัฐจะผ่อนปรน ประชาชนจะสามารถใช้ชีวิตได้โดยไม่ต้องอยู่ในข้อจำกัดมากนัก

10. การใช้คำขวัญหรือสโลแกน ข้อความสั้น กระชับ จดจำง่าย เป็นกลวิธีทางภาษาสำคัญประการหนึ่งของการแถลงข่าวสถานการณ์ รัฐใช้คำขวัญหรือสโลแกน “อยู่บ้าน หยุดเชื้อ เพื่อชาติ” สื่อสารกับประชาชนเพื่อให้ปฏิบัติตามที่รัฐร้องขอ

ตัวอย่าง (82) อยู่บ้าน หยุดเชื้อ เพื่อชาติ

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19)

ตัวอย่าง (83) เพื่อให้ทุกท่านได้ช่วยกันนะครับ ขอทั้งท้ายด้วยคำว่า รวมกันติดหมู่
แยกกันอยู่เราอดนะครับ

(แถลงข่าวศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19, 29 มีนาคม 2563)

จากตัวอย่าง (82) ข้อความ “อยู่บ้าน หยุดเชื้อ เพื่อชาติ” ซึ่งเป็นการนำนโยบายหรือมาตรการสำคัญที่รัฐนำมาใช้ควบคุมสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค เป็นสิ่งที่รัฐมุ่งหวังให้ประชาชนปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด มาเป็นคำขวัญหรือสโลแกน สื่อความหมายถึงทั้งวิธีปฏิบัติ “อยู่บ้าน” และผลของการปฏิบัติ “หยุดเชื้อ เพื่อชาติ” และตัวอย่าง (83) “รวมกันติดหมู่ แยกกันอยู่เราอด” เป็นการนำถ้อยคำจากสุภาษิตเดิมกล่าวว่า “รวมกันเราอยู่ แยกหมู่เราตาย” มาปรับเป็นสุภาษิตใหม่เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบันที่จะต้องเว้นระยะห่างทางสังคม เป็นข้อความทั้งท้ายก่อนจบการแถลงข่าว เพื่อยืนยันให้ประชาชนปฏิบัติตามมาตรการรัฐเพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของโรค

6. บทสรุปและอภิปรายผล

ผลการวิจัยพบว่าปริศนาการแถลงข่าวสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) มิได้เป็นเพียงการรายงานสถานการณ์ให้ข้อมูลรายละเอียด หรือมุ่งชี้แจงข้อเท็จจริงแก่ประชาชน แต่มีหน้าที่สำคัญในการโน้มน้าวใจประชาชนผ่านการใช้กลวิธีทางภาษาเพื่อโน้มน้าวใจ 10 กลวิธี ได้แก่ การใช้คำเรียก การใช้คำศัพท์ การใช้มูลบท การใช้อุปลักษณ์ การใช้คำถามเชิงวาทิลปิ การใช้สหพ การใช้ถ้อยคำเน้นย้ำ การใช้ประโยคที่สัมพันธ์กันแบบเหตุ-ผล การใช้ประโยคที่สัมพันธ์กันแบบเงื่อนไข และการใช้คำขวัญหรือสโลแกน

ผู้วิจัยเห็นว่ากลวิธีทางภาษาเหล่านี้มีหน้าที่สำคัญในการโน้มน้าวใจ 3 ประการสำคัญด้วยกัน และเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นต่อเนื่องกัน ดังนี้

หน้าที่ประการแรก คือ การสร้างความเข้าใจต่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค เนื่องจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) เป็นโรคอุบัติใหม่ ประชาชนยังไม่มีความรู้หรือเข้าใจเกี่ยวกับโรคและการแพร่ระบาดของโรคนี้ รัฐจึงต้องสร้างความรับรู้เกี่ยวกับความน่ากลัวของโรค และการเผชิญภาวะวิกฤตของการแพร่ระบาดดังกล่าว โน้มน้าวใจประชาชนให้เห็นความน่ากลัว ความอันตราย ความวิกฤตของสถานการณ์ผ่านการใช้กลวิธีทางภาษาสำคัญ คือ การใช้อุปลักษณ์ และการใช้คำศัพท์สื่อความหมายเกี่ยวกับความเสี่ยง อันตราย และวิกฤต

เมื่อประชาชนเข้าใจสถานการณ์ดังกล่าวแล้ว จึงนำไปสู่หน้าที่ประการต่อมา คือ กระบวนการทำงานของรัฐในการควบคุมการแพร่ระบาดของโรคและการควบคุมสถานการณ์บ้านเมือง โน้มน้าวใจประชาชนให้เห็นความสำคัญและจำเป็นของรัฐในการดำเนินการต่างๆ รัฐเป็นที่พึ่ง ให้ความช่วยเหลือประชาชน ประชาชนเองก็ต้องให้ความร่วมมือ ปฏิบัติตามสิ่งที่รัฐร้องขออย่างเคร่งครัด ดังจะเห็นจากการใช้กลวิธีทางภาษา ได้แก่ การใช้คำศัพท์สื่อความหมายเกี่ยวกับการบริหารจัดการของรัฐ คำศัพท์เกี่ยวกับความเชื่อมั่น คลายกังวล และความร่วมมือ การใช้มูลบท การใช้คำถามวาทศิลป์ การใช้สลับบท การใช้ถ้อยคำเน้นย้ำ การใช้ประโยคที่สัมพันธ์กันแบบเหตุผล การใช้ประโยคที่สัมพันธ์กันแบบเงื่อนไข และการใช้คำขวัญหรือสโลแกน

หน้าที่สำคัญประการสุดท้าย คือ การหลอมรวมประชาชนให้เป็นหนึ่งเดียวกัน สร้างความเป็นพวกพ้อง หรือความเป็น “พวกเรา” โน้มน้าวใจประชาชนให้เห็นความสำคัญของการรวมพลังเพื่อผ่านพ้นวิกฤต กลวิธีทางภาษาสำคัญในการโน้มน้าวใจนี้ ได้แก่ การใช้คำเรียก ทั้งคำบ่งความสัมพันธ์และคำแสดงการรวมกลุ่ม การใช้คำศัพท์บอกผู้ทำร่วม

หน้าที่ของการโน้มน้าวใจในบริบทนี้เป็นหน้าที่ในระดับสังคม สร้างความเป็น “พวกเรา” ความเป็นกลุ่มก้อนเดียวกัน ทำให้ประชาชนหลอมรวมกันเป็นหนึ่ง ก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ ปฏิบัติตามการจรรยาบรรณทางสังคมเพื่อให้เกิดความสงบสุขโดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาวะวิกฤตเช่นนี้ นอกจากนี้ ยังเป็นการลดระยะห่าง

ระหว่างรัฐกับประชาชน ทว่ายังคงรักษาอำนาจอธิปไตยไว้ในขณะเดียวกันในฐานะผู้มีอำนาจปกครอง ผู้ให้ความช่วยเหลือพึ่งพิง ผู้แก้ปัญหา และนำพาประชาชนให้ผ่านพ้นวิกฤตนี้ได้

อย่างไรก็ตาม จะเห็นว่ารัฐจะมีได้ต้องการโน้มน้าว จูงใจประชาชนให้มีความคิดความเชื่อ ทศนคติตามที่รัฐมุ่งหวังเท่านั้น แต่ยังไม่ไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของประชาชนสู่ความปกติใหม่หรือฐานวิถี (New Normal) นับเป็นการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ นายธรรมวัฒน์ พัฒนาสุทธินนท์ และนางสาวเชน เยอเลนส์ ผู้ช่วยวิจัย เก็บข้อมูลวิจัยการแถลงข่าวสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.)

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ พงศ์วิไลทรัพย์. (2551). ยุทธวิธีการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (22 กุมภาพันธ์ 2563). รายงานสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉิน กรมควบคุมโรค ฉบับที่ 50 วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2563.
<https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/file/situation/situation-no50-220263.pdf>
- กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (26 มีนาคม 2563). รายงานสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉิน กรมควบคุมโรค ฉบับที่ 83 วันที่ 26 มีนาคม 2563.
https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/file/situation/situationno83260363_1.pdf
- แกมกาญจน์ พัทธวงษ์. (2560). ปริเฉทการพูดของมัคทายกในวัดพระอารามหลวงจังหวัดนครปฐม: องค์ประกอบการสื่อสารและกลวิธีทางภาษาในการโน้มน้าวใจ (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฉัตรชัย ประทีปนำชัย. (2548). การตระหนักรู้ทัศนคติ ของผู้รับสาร และผลจากการโน้มน้าวใจของโฆษณาส่งเสริมสังคม (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐชุตตา วิจิตรจามรี. (2556). การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- ณัฐพร พานโพธิ์ทอง. (2556). *วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ตามแนวภาษาศาสตร์: แนวคิดและการนำมาศึกษาวาทกรรมในภาษาไทย. โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- ธนพล เอกพจน์, วิรัช วงศ์ภินันท์วัฒนา, และปานัน ปลั่งเจริญศรี. (2563). [ไวรัสโคโรนา สายพันธุ์ใหม่ 2019 คือ ศัตรู]: การศึกษาอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์ของคนไทย ตามแนวภาษาศาสตร์ปริชาน. *วารสารภาษา ศาสนา และวัฒนธรรม*, 9(1), 1-37.
- นพวัฒน์ สุวรรณช้าง. (2553). *การใช้ภาษาโน้มน้าวใจในบทโฆษณาในนิตยสารสุขภาพ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต).* จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ผู้จัดการออนไลน์. (14 มีนาคม 2563). *Weekend Focus: WHO ประกาศ 'โควิด-19' เข้าสู่ภาวะระบาดใหญ่ 'อิตาลี' ปิดเมืองทั้งประเทศ-ยอดติดเชื้อ 'อิหร่าน' เฉียดหมื่น.* <https://mgronline.com/around/detail/9630000025740>.
- วัลลภา จิระติกาล. (2550). *การใช้ภาษาโน้มน้าวใจในโฆษณาเครื่องสำอางสำหรับผู้ชาย ในนิตยสารผู้ชาย ปี พ.ศ. 2549 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต).* จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริพรรณ กิจก้องเจริญ. (2551). *เนื้อหาสาระเกี่ยวกับความงามและผลในการโน้มน้าวใจ ที่นำเสนอทางเว็บบล็อกและเว็บไซต์ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต).* จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริเพ็ญ เกษตรศิริกุล. (2555). *สารเพื่อการโน้มน้าวใจ และผลกระทบต่อการตัดสินใจ เข้าร่วมธุรกิจขายตรง (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต).* จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19). (9 เมษายน 2563). *คำสั่งศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019.* <https://www.thaigov.go.th/>

- สำนักนายกรัฐมนตรี. (12 มีนาคม 2563). คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องการจัดตั้งศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019. <https://www.thaigov.go.th/>
- สุชาติ พิบูลย์วงศ์ศักดิ์. (2547). องค์ประกอบกับกลวิธีการโน้มน้าวใจในบริบทการเขียนของพระพะยอม กัลยาโณ (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุทธาทิพย์ อร่ามศักดิ์. (2551). กลวิธีการเขียนเพื่อโน้มน้าวใจในคอลัมน์หมวดแพชั่นในนิตยสาร SPICY พ.ศ. 2549 (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภาพ กริ่งรัมย์. (2555). กลวิธีการโน้มน้าวใจในการปราศรัยหาเสียงเลือกตั้งทั่วไป ปี พ.ศ. 2554 ของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร และนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- องค์การอนามัยโลก. (25 มีนาคม 2563). โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 รายงานสถานการณ์โดยองค์การอนามัยโลก ประเทศไทย 25 มีนาคม 2563. https://www.who.int/docs/default-source/searo/thailand/2020-03-25-tha-sitreps-32-covid19-th-final.pdf?sfvrsn=2ffd1d75_0
- อัญชลี ถิรเนตร. (2543). กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจในหลักคำสอนของพระพุทธเจ้า (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Bloor, M., & Bloor, T. (2007). *The practice of critical discourse analysis: An introduction*. Hodder Arnold.
- Iqbal, Z. et. al. (2020). Persuasive power concerning COVID-19 employed by Premier Imran Khan: A socio-political discourse analysis. *Register journal*. 13(1), 208-230.
- Machin, D., & Mayr, A. (2012). *How to do critical discourse analysis: a multimodal introduction*. Sage.

O' Shaughnessy, J., & O' Shaughnessy, N. (2004). *Persuasion in advertising*.

Routledge.

Pelclova, J., & Iun, W. (2018). *Persuasion in public discourse: cognitive and functional perspectives*. John Benjamins Publishing Company.